

Check, check, dubbelcheck, maar niet op het internet?

De Standaard Online publiceert op 3 februari het bericht dat ACV-voorzitter Luc Cortebeek ontslag genomen heeft. Een halfuur lang staat het nieuws op de website van De Standaard te lezen. Zelfs de VRT maakt er een item van in haar laatavondjournaal. Zulke flaters zijn geen uitzondering. Webredacteurs lijken door tijdsgebrek en concurrentiedruk steeds meer fouten te maken en die worden niet altijd rechtgezet. Maar is dat wel zo?

Noëmie Machtelinckx

20 september 2010. De Code van de Raad voor de Journalistiek wordt goedgekeurd. Deze code bundelt 27 artikelen, die ondergebracht zijn in vier grote thema's (1. *waarheidsgetrouw berichten* 2. *onafhankelijk informeren* 3. *fair play* 4. *respect voor het privéleven en de menselijke waardigheid*). Artikel 2 van de Code luidt: 'De journalist publiceert alleen informatie waarvan de oorsprong hem gekend is. De journalist checkt de waarachtigheid van de informatie.'

Laat dat nu net het probleem zijn op internetredacties. Hebben webredacties wel voldoende tijd om alle binnengelopen berichten zorgvuldig uit te kiemen? De druk om als eerste met een nieuwtje op de proppen te komen is namelijk enorm. Af en toe wint deze druk het zelfs van het tijdsroevende check-dubbelcheck-principe. En dat gebeurde ook met het ontslagbericht van Luc Cortebeek. Dat bericht was namelijk afkomstig van het e-mailadres luc.cortebecck@acv-csc.be. Dat lijkt op het eerste gezicht een betrouwbaar e-mailadres, maar dat is het dus helemaal niet. Zowel *De Standaard* als de *VRT* zetten de fout recht en excuseerden zich uitgebreid en openlijk aan de ACV-voorzitter.

Fouten van zulke omvang gebeuren niet al te vaak. Tenzij het natuurlijk om de gezondheidstoestand van koningin Fabiola gaat. In 2009 werd de 82-jarige koningin van België door de online media tot driemaal toe doodverklaard. Zowel *Belga*, *Gazet van Antwerpen*, *VRT* als *De Morgen* publiceerden in dat jaar een bericht over het trieste overlijden van Fabiola. Tot op de dag van vandaag houdt de koningin zich echter nog steeds kranig. Hoewel het dus lijkt alsof webredacties steeds minder feiten checken, dragen webredacteurs toch ook de journalistieke deontologie hoog in het vaandel. 'Tijdsdruk en andere beperkingen mogen absoluut geen excuus zijn om feiten niet te checken of om incorrecte informatie zomaar op de website te plaatsen', aldus Henk Tack, redacteur bij *De Standaard Online*.

Correktie: correctie

Kleinere fouten komen vaker voor, maar dat zullen u en ik niet altijd opmerken. Taalfouten worden namelijk doorgaans in het artikel zelf aangepast. U merkt er niets van. Dt-fouten, spelfouten of zelfs typfouten; op het web kruipen ze er even snel in als ze eruit worden gehaald. Inhoudelijke fouten daarentegen worden voor de nieuwssurfer iets duidelijker rechtgezet. 'Vaak moeten we vertrouwen op berichten van persagentschappen. Die blijken achteraf niet altijd 100% te kloppen. Wanneer er bijvoorbeeld bij een schietpartij x aantal doden zijn gevallen en achteraf blijkt dat er eigenlijk veel meer of minder doden zijn, dan zullen we dit oplossen met formuleringen zoals *Eerst werd melding gemaakt van x aantal doden, maar dat blijken er nu meer/minder te zijn*. Ja, zulke zaken vermelden we duidelijk', verklaart Henk Tack.

Op het internet is snelheid de norm en kan dus niet gewacht worden tot informatie volledig, gedetailleerd en 100% correct binnenloopt. 'Een nieuwsfeit ontstaat online, vanaf de eerste melding tot de analyse na de feiten. Onderweg kan het gebeuren dat bepaalde informatie nog niet bevestigd of gewoon fout is, maar dat zullen we dus altijd op de website aanpassen. Als het om persoonsgebonden zaken gaat, bijvoorbeeld de bekendmaking van een verdachte in een

onderzoek, zullen wij daar wel extreem voorzichtig mee omspringen. Dat is volgens mij de journalistieke reflex die iedereen in ons vak heeft', zegt Paul Hendrickx, de nieuwe chef webredactie van de *Gazet van Antwerpen*.

De rechtzetting

Fouten worden dus nog steeds rechtgezet, zelfs op het internet. Het medium leent zich er immers toe. Eén muisklik en de foutieve informatie behoort tot het verleden. Een online artikel lijkt op het eerste gezicht misschien vluchtiger, maar dankzij Google en andere zoekmachines heeft zo'n artikel een langere levensduur dan de papieren versie. Is het dan maar een gedachte dat er meer fouten gebeuren op het internet dan bij de papieren krant? Paul Hendrickx denkt van wel. 'Journalisten zijn mensen en mensen maken nu eenmaal fouten. Volgens mij maken webredacteuren evenveel fouten als redacteurs van de papieren krant. Maar het is wel zo dat een webredacteur dagelijks meer onderwerpen onder ogen krijgt dan de *klassieke* journalist. We proberen wel zo vaak mogelijk de journalist die met een item bezig is voor de papieren krant te betrekken bij de totstandkoming van de online versie ervan.' Ook Henk Tack is van mening dat de webredactie niet meer of niet minder inhoudelijke fouten maakt dan de gewone redactie. 'Dat zijn twee verschillende media. De foutgraad is bij beiden volgens mij even hoog of even laag.'

Tot slot, wanneer u een of andere fout hebt opgemerkt en u *rechtzetting* googlet, laat u dan zeker niet misleiden door de website *De Rechtzetting*. Deze satirische nieuwssite vormt nieuwsberichten om tot humoristische artikels. Niet iedereen heeft die ironische ondertoon begrepen. Luc Van Lierde nam een bericht van *De Rechtzetting* in zijn column over en maakte een totale journalistieke miskleun in *Het Nieuwsblad*. Hoewel *De Rechtzetting* volgens redacteur Jonas Aepenbroot enkel opgericht is 'voor de fun', zijn de medewerkers, waaronder enkele beroepsjournalisten die anoniem wensen te blijven, ook overtuigd van de journalistieke beginselen. 'Zelfs in onze verzonnen stukken proberen wij een zekere deontologie te hanteren.'
